

Zpožděný let - dokazování

Jednou ze základních podmínek ústavně souladného rozhodnutí je požadavek přesvědčivého, racionálního a vyčerpávajícího zdůvodnění rozhodnutí orgánů veřejné moci. Nemá-li soudní rozhodnutí nést znaky libovůle, je soud vždy povinen se vypořádat se všemi výhradami, které byly v konkrétním soudním řízení uplatněny, jakož i se vším pro spor relevantním, co vyšlo najevo. Jedná-li se o řízení jednoinstanční, je od soudu nutno vyžadovat zvláštní pečlivost, neboť na případná pochybení či nesrovnalosti již žádný z účastníků řízení následně nemůže v řádném procesu reagovat. To vyžaduje také přísnější přístup Ústavního soudu a odůvodňuje přezkum i jinak bagatelních věcí.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. II.ÚS 2226/21 ze dne 7.2.2022)

Ústavní soud rozhodl ve věci ústavní stížnosti stěžovatele V.B., zastoupeného Mgr. P.N., advokátem, se sídlem v B., proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 24. května 2021 č. j. 11 C 15/2020-75, za účasti Obvodního soudu pro Prahu 6, tak, že rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 24. 5. 2021 č. j. 11 C 15/2020-75 bylo porušeno stěžovatelovo právo na soudní ochranu a na spravedlivý proces, zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Uvedený rozsudek se proto ruší.

Z odůvodnění:

I. Řízení před obecnými soudy

1. Ústavní stížností se stěžovatel domáhal, aby Ústavní soud vyslovil, že shora citovaným rozsudkem bylo porušeno jeho právo na soudní ochranu a na spravedlivý proces, zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jakož i právo na zákonného soudce, zakotvené v čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

2. Stěžovatel se žalobou ze dne 13. 10. 2019 domáhal náhrady nemajetkové újmy ve výši 250 EUR s příslušenstvím. Požadovaná částka představuje dle stěžovatele nárok na náhradu nemajetkové újmy ve formě paušální finanční kompenzace za zpoždění letu vedlejšího účastníka řízení (společnosti Smartwings, a.s.) č. QS 1096 z Prahy do Londýna ze dne 21. 3. 2019, a to dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů, a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91, ve spojení s rozsudkem Soudního dvora Evropské unie ze dne 19. 11. 2009 ve spojených věcech Christopher Sturgeon a další proti Condor Flugdienst GmbH a Stefan Bäck a další proti Air France SA, C-402/07, C-432/07 (dále jen "věc C-402/07, C-432/07"). Dle článku 7 odst. 1, písm. a) nařízení, ve spojení se závěrem Soudního dvora Evropské unie ve věci C-402/07, C-432/07, platí, že cestujícím, jejichž let o délce nepřesahující 1 500 kilometrů byl na svém příletu do cílového místa určení opožděn o více než 3 hodiny, náleží paušální kompenzace nemajetkové újmy způsobené významným zpožděním letu ve výši 250 EUR.

3. Let měl dle tvrzení stěžovatele odlétat dle letového plánu v čase 12:30 hodin místního času a přiletět do cílového místa určení v čase 13:35 hodin místního času. Let byl však na svém příletu

významně zpožděn, když skutečně odletěl z letiště v místě odletu až v 16:11 hodin místního času a cílového místa určení dosáhl v čase 16:48 hodin místního času, tedy se zpožděním 3 hodiny a 13 minut, když v tomto okamžiku došlo k příjezdu letounu operujícího let k příletové bráně, tzv. gate. Vedlejší účastník ve svém vyjádření k žalobě stěžovatele namítal, že zpoždění letu nedosáhlo délky trvání přesahující 3 hodiny, zakládající nárok cestujících na finanční kompenzaci vzniklé újmy, když ze záznamu o provedení letu vyhotoveného vedlejším účastníkem (tzv. journey log) vyplývá, že let dosáhl cílového místa určení nikoliv v čase, který tvrdí stěžovatel, ale v čase 16:30 hodin místního času. Zpoždění letu v cílovém místě určení tak dle vedlejšího účastníka dosáhlo délky celkově 2 hodiny a 55 minut. Vzhledem k uvedenému vedlejší účastník navrhl soudu, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl v plném rozsahu.

4. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 24. 5. 2021 č. j. 11C 15/2020-75 byla žaloba stěžovatele zamítnuta v plném rozsahu a stěžovateli byla uložena povinnost zaplatit vedlejšímu účastníkovi na náhradě nákladů řízení částku 1 200 Kč. Proti napadenému rozsudku není podání odvolání přípustné.

II. Ústavněprávní argumentace stěžovatele

5. Stěžovatel považuje závěry obecného soudu za nesprávné a neústavní. Zásadní zásah do jeho ústavně zaručeného práva na spravedlivý proces spatřuje v postupu soudu, když tento dle stěžovatele postupoval při rozhodování o důvodnosti jeho nároku a při dokazování tendenčně, a to pouze ve prospěch vedlejšího účastníka. Stěžovatel shledává tendenčnost hodnocení důkazů konkrétně ve skutečnosti, že ačkoliv stěžovatel předložil soudu prvního stupně za účelem prokázání délky zpoždění letu přesahující hranici významného zpoždění letu ve smyslu shora cit. nařízení a relevantní judikatury Soudního dvora Evropské unie několik listinných důkazů opatřených z různých zdrojů, které nezávisle na sobě tvrzení stěžovatele o délce zpoždění letu zcela shodně potvrdily, přesto soud vycházel při posuzování délky zpoždění letu toliko z důkazu předloženého vedlejším účastníkem, a to navíc důkazu jím přímo vyhotoveného. Stěžovatel soudu přitom předložil dva informační výpisy o průběhu letu shodně zachycující zpoždění letu na příletu do cílového místa určení v délce trvání 3 hodin a 13 minut, a to ze specializovaných portálů www.flightradar24.com a www.flightstats.com, které shromažďují informace o časech odletů a příletů zejména z údajů poskytnutých letišti, řídicími letového provozu či leteckými dopravci. Jedná se o nezávislé zdroje provozované subjekty odlišnými od vedlejšího účastníka, přičemž informace zde obsažené užívají nejen cestující, ale i letečtí dopravci samotní. Ve shodě s těmito výpisy pak délku trvání zpoždění letu 3 hodiny a 13 minut potvrdilo stěžovateli k jeho dotazu e-mailem ze dne 26. 3. 2021 i letiště v místě příletu, načež stěžovatel navrhl soudu prvního stupně provedení důkazu i tímto potvrzením. Stěžovatel současně navrhl soudu prvního stupně provedení důkazu fotografií pořízenou stěžovatelem v době příletu a dále provedení důkazu účastnickým výsledkem stěžovatele a výsledkem svědků - pana P.V., pana M.K. a paní S.Ř.

6. Soud k žádnému z těchto důkazů při hodnocení nároku stěžovatele nepřihlédl, a navíc z důvodu nadbytečnosti zamítl další důkazní návrhy stěžovatele, konkrétně návrh, aby soud učinil dotaz na letiště v místě příletu letu ke zjištění, z jakého zdroje čerpá toto letiště informace o odletech a příletech, a to za účelem vyvrácení pochybností o věrohodnosti informací uvedených v potvrzení letiště, zaslaného stěžovateli dne 26. 3. 2021. Soud vycházel při zjišťování délky zpoždění letu v cílovém místě toliko a jedině ze záznamu o provedení letu vyhotoveného vedlejším účastníkem (tzv. journey log), který vedlejší účastník předložil k důkazu a ve kterém bylo uvedeno, že let dosáhl cílového místa určení v čase 16:30 hodin místního času, přesněji že v tomto čase došlo k otevření

dveří letounu, když byl tento údaj označen pojmem "block". Stěžovatel v průběhu řízení několikrát namítl, že tato listina je přepisem informací ručně zaznamenaných pilotem letounu operujícího předmětný let, a jedná se o listinu vyhotovenou samotným vedlejším účastníkem. Nejenže tak listinu vyhotovil sám vedlejší účastník se zájmem na výsledku soudního řízení, ale navíc se v ní mohou v důsledku selhání lidského faktoru nacházet nesprávné informace. Údaje o přiletu obsažené v této listině se současně zcela liší od všech ostatních údajů obsažených v informačních výpisech o letu, v potvrzení letiště v místě přiletu ze dne 26. 3. 2021 a od skutečností uváděných svědky.

7. Stěžovatel v tom shledává nedostatečně odůvodněný, tendenční přístup k hodnocení důkazů a nerespektování zásady civilního soudního řízení v podobě volného hodnocení důkazů, když soud nehodnotil veškeré předložené důkazy každý jednotlivě a v jejich vzájemné souvislosti. I přes skutečnost, že záznam o provedení letu vyhotovený vedlejším účastníkem (tzv. journey log) jako jediná k důkazu provedená listina obsahovala zcela odlišné informace od údajů obsažených v ostatních listinách a výpovědích provedených k důkazu, hodnotil soud tuto listinu jako věrohodnou a přisoudil jí nejvyšší hodnotu důležitosti.

8. Stěžovatel soudu rovněž vytýká, že při svém rozhodování o důvodnosti jeho nároku neodůvodněně nerespektoval existující judikaturu vyšších soudů, například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2019 sp. zn. 20 Cdo 1299/2019 dle kterého: "Nelze pominout, že i plná moc je soukromou listinou, a proto je na každém, kdo se jí dovolává, aby prokázal její pravost a správnost". Stěžovatel totiž projevil důvodné pochybnosti o věrohodnosti listiny předložené vedlejším účastníkem - záznamu o provedení letu (tzv. journey log), a to z toho důvodu, že se jedná o listinu vytvořenou přímo vedlejším účastníkem, který může se zapisovanými údaji svévolně a neomezeně manipulovat, přičemž má zájem na výsledku sporu, když navíc listina vznikla přepisem ručně zaznačených údajů pilotem letounu operujícího let. Citované usnesení Nejvyššího soudu bylo dle stěžovatele namíste aplikovat i na posuzovaný nárok, přičemž pokud stěžovatel důvodně namítal pravost a správnost listiny vyhotovené a předložené vedlejším účastníkem, bylo na vedlejším účastníkovi, aby své tvrzení týkající se zpoždění letu v cílovém místě určení nepřesahující délku 3 hodin prokázal jinak.

9. Soud nicméně dle stěžovatele postupoval při hodnocení důvodnosti jeho nároku dle nesprávného schématu, neboť i přes skutečnost, že stěžovatel doložil důvodnost svého nároku několika podklady z několika různých zdrojů, soud uvěřil jediné důkazu předloženého vedlejším účastníkem - jeho záznamu o provedení letu.

III. Vyjádření účastníků řízení

10. Ústavní soud si k posouzení celé věci vyžádal vyjádření účastníka řízení, vedlejšího účastníka řízení, a zaslání příslušného spisového materiálu.

11. Obvodní soud pro Prahu 6 ve svém vyjádření zejména uvedl, že v této bagatelní věci proběhla celkem tři jednání, v jejichž průběhu soud provedl veškeré důkazy, pokud byly účastníky řádně navrženy a byly důležité pro zjištění právně významných skutečností. Zamítnutí důkazního návrhu žalobce soud řádně odůvodnil, a to jak při závěrečném ústním jednání, tak i v písemném vyhotovení

rozsudku. Všechny provedené důkazy soud, za respektování judikatury vyšších soudů, hodnotil v souladu s ust. § 132 o. s. ř., přičemž při hodnocení věrohodnosti letových údajů v záznamu o letu (journey log) soud vycházel z ustálené praxe odvolacího soudu - Městského soudu v Praze. Uvedený dokument a údaje v něm zaznamenané podléhají kontrole příslušných orgánů v letecké dopravě včetně Úřadu pro civilní letectví, a to na rozdíl od žalobcem doložených údajů, vycházejících z různých "internetových webů", které takové revizi podrobeny nejsou. Ohledně právního posouzení bagatelní věci soudní judikatura dovodila, že postačí uvést, z jakých právních ustanovení při rozhodování soud vycházel. I v tomto směru však soud provedl podrobnější právní hodnocení, než je mu při zkrácené verzi odůvodnění rozsudku ukládáno, přičemž rovněž respektoval smysl a účel Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. 2. 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje Nařízení (EHS) č. 295/91. Názor stěžovatele o porušení jeho ústavně zaručených základních práv (na spravedlivý proces a zákonného soudce) soudem tak pramení pravděpodobně pouze z toho, že výsledek samotného sporu byl pro něj nepříznivý. Nesouhlas žalobce se skutkovým a právním hodnocením věci soudem však, dle názoru soudu, nemůže založit důvodnost ústavní stížnosti. Soud konstatoval, že předmětný rozsudek s ohledem na přípravu jednání, průběh jednání ve věci, provedení a hodnocení řádně označených a relevantních důkazů, jakož i formu jeho odůvodnění, nelze považovat za neústavní rozhodnutí. Naopak, soud se prý zabýval všemi aspekty projednávané věci a meritorní rozhodnutí v této věci považuje nejen za zákonné, ale i za spravedlivé.

12. Společnost Smartwings, a.s., se k ústavní stížnosti nijak nevyjádřila.

IV. Ústavněprávní posouzení věci

13. Ústavní stížnost je důvodná.

14. Ústavní soud ve své judikatuře opakovaně zdůraznil, že z práva na soudní ochranu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) vyplývá i požadavek na řádné odůvodnění soudního rozhodnutí. Například v nálezu sp. zn. II ÚS 2221/07 uvedl, že jednou ze základních podmínek ústavně souladného rozhodnutí je požadavek přesvědčivého, racionálního a vyčerpávajícího zdůvodnění rozhodnutí orgánů veřejné moci, odpovídajícího kritériím daným ustanovením § 157 o. s. ř., neboť jen věcně správná (zákonu zcela odpovídající) rozhodnutí a náležitě, tj. zákonem vyžadovaným způsobem odůvodněná rozhodnutí naplňují ústavní kritéria plynoucí z Listiny základních práv a svobod.

15. Obdobně jako ve skutkové oblasti, i v oblasti nedostatečně vyložené a zdůvodněné právní argumentace nastávají podobné následky vedoucí k neúplnosti a zejména k nepřesvědčivosti rozhodnutí, což je v nesouladu nejen s požadovaným účelem soudního řízení, ale také i se zásadami spravedlivého procesu. Nemá-li soudní rozhodnutí nést znaky libovůle, je soud vždy povinen se vypořádat se všemi výhradami, které byly v konkrétním soudním řízení uplatněny, jakož i se vším pro spor relevantním, co vyšlo najevo.

16. Z hlediska ústavněprávního je pro zkoumaný případ rovněž významné, že proti rozsudku soudu prvního stupně není podle ust. § 202 odst. 2 o. s. ř. přípustné odvolání. Jedná-li se o řízení jednoinstanční, je od soudu nutno vyžadovat zvláštní pečlivost, neboť na případná pochybení či

nesrovnalosti již žádný z účastníků řízení následně nemůže v řádném procesu reagovat. To vyžaduje také přísnější přístup Ústavního soudu a odůvodňuje přezkum i jinak bagatelních věcí, jako tomu je v daném případě.

17. Ve výše opakovaně citovaném Nařízení Evropského parlamentu a Rady ES č. 261/2004 se zejména uvádí, že činnost Společenství v oblasti letecké dopravy by měla mimo jiné směřovat k zajištění vysoké úrovně ochrany cestujících a měl by být zároveň brán zřetel na požadavky ochrany spotřebitele. Smyslem a účelem nařízení tedy je chránit cestující jako slabší stranu a spotřebitele pro případ, že by jim byl odepřen nástup na palubu letadla anebo by došlo ke zrušení či významnému zpoždění jejich letu.

18. Lze proto souhlasit s názorem stěžovatele, že pokud za jediný klíčový a věrohodný podklad k prokázání délky zpoždění letu v cílovém místě určení měl být pro zkoumaný případ považován toliko záznam o provedení letu, vypracovaný provozujícím leteckým dopravcem, který má možnost s údaji zapisovanými do takového záznamu volně disponovat dle svých zájmů, je takový postup odporující smyslu a účelu nařízení, spočívající v ochraně cestujících jako slabší smluvní strany. Cestující by v takovém případě neměli ve sporu s provozujícím leteckým dopravcem fakticky žádnou možnost prokázat délku zpoždění letu, neboť i pokud by svá tvrzení ohledně délky zpoždění letu prokazovali jakýmkoliv jinými důkazními prostředky, například právě výpisy o letech z různých zdrojů, informacemi z letišť či od řízení letového provozu, svědeckými výpověďmi atp., byla by pro zjištění délky zpoždění letu v cílovém místě rozhodující toliko informace obsažená v záznamu o provedení letu vyhotoveného provozujícím leteckým dopravcem, a to bez ohledu na její správnost.

19. Na tomto závěru nic nemění názor soudu, obsažený ve shora citovaném vyjádření, že uvedený dokument a údaje v něm zaznamenané podléhají kontrole příslušných orgánů v letecké dopravě včetně Úřadu pro civilní letectví, a to na rozdíl od stěžovatelem doložených údajů, vycházejících z různých "internetových webů", které takové revizi podrobeny nejsou. Ústavní soud totiž souhlasí rovněž s názorem stěžovatele, že provozující letecký dopravce má v případě neshody s cestujícími o délce zpoždění letu v cílovém místě určení zájem na prokázání, že let nebyl na svém přeletu opožděn o víc než tři hodiny, a při vyhotovení záznamu o provedení letu může údaje zapisované do tohoto záznamu případně upravovat dle svých potřeb.

20. V pokračování v řízení vezme soud v úvahu a řádně zhodnotí veškeré důkazy, předložené stěžovatelem, případně vyslechne jím navržené svědky, a znovu zváží věrohodnost listiny, předložené vedlejším účastníkem.

V. Závěr

21. Ústavní soud tedy dospěl k závěru, že obecný soud, rozhodující ve věci, porušil právo stěžovatele na soudní ochranu a na spravedlivý proces, zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jakož i v čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Jelikož takové zjištění postačí k vyhovění ústavní stížnosti, Ústavní soud se, v souladu se zásadou minimalizace zásahu do pravomoci jiných orgánů veřejné moci, již nezabýval dalšími námitkami stěžovatele, zejména nijak blíže neodůvodněným tvrzením o zásahu do práva na zákonného soudce.

22. Z uvedených důvodů bylo ústavní stížnosti zcela vyhověno, v souladu s ust. § 82 odst. 3 písm. a) zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochrana spotřebitele \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určení otcovství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)
- [Dokazování](#)
- [Bolestné](#)
- [Blankosměnka](#)
- [Nájem](#)